

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Contumelia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

4. d. 7. q. 8. p. 6. docet, secundum speciem, & numerum omnia peccata memoranda, & de iis sic consideratis dolendum, vel pluribus, vel uno contritionis actu. Ab hoc non videtur discrepare Sot. l. c. conc. 3.

Peccati detestatio supra omne detestabile, vera contritio est; etiamsi non sit tam intensa, quam temporalis mali detestatio esset. Contritio aliquando tanta esse potest, ut omnem poenam auferat. Attritio quo major in sacramento eo majori gratiae infusione reficitur animus.

Contumelia.

Vide v. Detractio.

1. Contumelia est injuria, qua obicitur alteri crimen, vel alius defectus in ipsius praesentia; & idcirco est peccatum mortale, gravius detractio: aliquando tamen est veniale, si per jocosum vel per correctionem, &c. fiat, non cum intentione laedendi ipsorum honorem. Contumelia, illusio, derisio, & subsannatio contra parentes habet specialem malitiam tom. 2. de restitutione in particulari, disp. 2. q. 5. punct. 1. num. 2. & seq.

2. Derisio est actus quo honor alterius verbis, vel factis violatur cum intentione confundendi proximum, & inducendi erubescantiam. In derisione major contemptus reperitur, quam in contumelia; ideo est gravius peccatum, & semper mortale, quoties adest intentio graviter confundendi proximum, vel quando manifestatur grave vitium, vel quando derisus graviter tristatur. lb. n. 9. & seq.

3. Honor ablati non solum restituendus est apud ipsum dehonorem, verum etiam apud quos honor illius immixtus est; alioquin honor injuste ablati, non restitueretur ad aequalitatem lb. punct. 2. n. 2.

4. Ex honoris omissione praecisa alia circumstantia variante, v. g. contemptus, vel contumeliae, vel scandali, non confurgit obligatio restituendi. Restituitur autem honor ablati, vel dando locum honorificum, vel adhibendo ad mensam, propinando, &c. vel petendo veniam; quamquam petitio veniae non est necessaria, quando restitutio honoris aliter fieri potest. lb. n. 3. & 4.

A D D I T I O.

Omnes contumeliæ, id est, injuriæ publicæ contra honorem, ejusdem sunt speciei: itemque omnes detractiones, id est, occultæ contra famam injuriæ.

Contumelia ex genere gravior est furto: potest tamen furtum ex quantitate gravius esse; quia læditur honor, qui divitiis potior. Cajetan. *vers. contumelia.*

Correptio.

Vide v. *Charitas.*

Correptio.

Corripere tenetur quisque proximum de peccato, quod certo scit esse mortale, si potest sine suo gravi damno, & credat profuturum, nec illum sine correptione emendandum, estque tempus corripiendi opportunum. Navar. *c. 24. n. 12.* Fu. *corrept. nu. 2.*

Cum periculo mortis non teneri privatum ad corripiendum, & prælatum sub veniali, dixit Vict. Cajet. & alii contrarium docent, & Bannes *2. 2. quæst. 33. art. 3. dub. 4.* si peccator sit in fine vitæ.

Correptionem omittere aliquando virtus charitatis, aliquando p. m. interdum peccatum veniale. Sot. *concl. 5.*

Culpa.

Culpa lata dicitur, quam homines communiter vitare solent; levis, quam diligentes; levissima, quam diligentissimi. Vide Sylv. *culp. n. 1.* Garz. *c. 2. n. 14. de cont.* Navar. *c. 17. n. 178.* P. N. l. *2. c. 1. n. 52.*

Si contractus sit in favorem unius solùm, tenetur is de culpa, etiam levissima, alter verò solum de dolo; si autem in favorem utriusque, uterque tenetur de levi. Ita Navarr. cum Jureconsultis, quod servandum in foro exteriori, alioqui in conscientia nemo tenetur, nisi de culpa lata, seu mortali: nisi aliud sit conventum; aut res esset ejusmodi, quæ exactam requireret diligentiam, & per negligentiam læsa esset; quam